

דף ח.

עין משפט ב.

או"ח סימן שמה פעיף ו

ו. אפי' כלי גדול כגון תיבה ומגדל ט אם יש לרבע בו ד' על ד' והוא גבוה עשרה דינו כרשות היחיד י שקובע רשות לעצמו.

עין משפט ד.

או"ח סימן שמה פעיף י

י. כל דבר שהוא בר"ה אם אינו גבוה ג' טפחים כ אפי' קוצים שאין רבים דורכין עליהם חשובים כקרקע ר"ה, ואם הם גבוהים ג' ולמעלה עד תשעה ולא תשעה בכלל, אם הדבר רחב ד' על ד' טפחים דינו ככרמלית ואם אינו רחב ד' טפחים על ד' דינו כמקום פטור.

יא. היה גבוה ט' טפחים מצומצמים ורבים מכתפים עליו הוי ר"ה ל אפי' אינו רחב ד' טפחים מ.

ויש אומרים דה"ה לגבוה מט' ועד עשרה ז ולא עשרה בכלל ורבים מכתפים עליו הוי ר"ה אפי' אינו רחב ד"ט.

ט. ואפי' עומד בר"ה, וכן עומד בר"ה גבוה עשרה ורחב ד"ט דהוי כרה"י עולה עד לרקיע אף שאין לו מחיצות ניכרות למעלה, ואפי' נעץ בראשו יתד או יתדות בין גבוהין ג"ט בין אינם גבוהין ג' לעולם הוי רה"י וכך פסק הב"י. כה"ח אות כ"ב.

י. ואם כלי גדול עומד בר"ה ואינו גבוה עשרה טפחים אין לו דין כרמלית אלא הוי כר"ה דאין כרמלית בכלים, כ"כ רש"י בשבת ח' ע"ב, אבל בכלי המחובר לקרקע הוי כרמלית כ"כ התוס' בדף י"א, מ"א ס"ק ד'. ואם הכלי עומד בכרמלית ואין בו עשרה טפחים ודאי שדינו ככרמלית, כה"ח אות כ"ג.

כ. דהוי כלבוד, וטפח כאן יש למדוד אותו תמיד לחומרא אם שוחק או עצוב, כה"ח אות נ"א.

ל. אבל פחות מט' טפחים אפי' מכתפין עליו אינו כלום כיון שאינו ראוי לכיתוף, ר"ז וכה"ח אות נ"ה.

אבל ביש בו ט' מצומצמות שראוי לכתף עליו אם אינם מכתפין עליו בפועל לא הוי ר"ה, ב"י בשם הראב"ד, מ"א ס"ק ח'. ובראוי לכתף ראוי לחוש להחמיר בו וכמו שכתב הב"י בשם הרשב"א ואין לטלטל ממנו לר"ה ואפי' לכרמלית וכ"ש לרה"י ולא מהם אל תוכו, כה"ח אות נ"ז.

מ. כיון שצורך הרבים הוא ר"ה עליו בין רחב בין קצר, רש"י שבת ח' ע"א, וכ"כ הרמב"ם בפ' י"ד הלכה ח', אבל הראב"ד מצריך רחב ד'.

נ. והלכה כדעה ראשונה וכסתמא, כה"ח אות נ"ט.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

יב. מעשרה ולמעלה אם הוא רחב ד"ט על ד"ט הוי רשות היחיד ואם לאו הוי מקום פטור. ואפי' יש בו מקום כדי לחוקק בו ^פ ולהשלימו לארבעה הוי מקום פטור.

עיין לעיל עין משפט אות ה ו

או"ח סימן שממה סעיף יא

עין משפט ה.

עיין לעיל עין משפט אות ז ח

דף ח:

או"ח סימן תט סעיף ב

עין משפט א.

ב. צריך שיהיה הוא וערובו במקום אחד כדי שאפשר לו לאכלו בבין השמשות ^ע. לפיכך אם נתכוון לשבות בר"ה והניח ערובו ברשות היחיד, או להיפך אינו ערוב, שאי אפשר לו להוציא מרה"י לר"ה בין השמשות אלא בעבירה.

אבל אם נתכוון לשבות ברשות היחיד או ברשות הרבים והניח ערובו בכרמלית, או להיפך הרי זה ערוב, שבבין השמשות מותר להכניס ולהוציא מכרמלית לדבר מצוה ^פ, וכל דבר שהוא מדברי סופרים לא גזרו עליו בבה"ש במקום מצוה ^צ או בשעת הדחק.

או"ח סימן שז סעיף כב

עין משפט ב.

כב. כל שבות דרבנן מותר בבין השמשות ^ק לצורך מצוה, כגון לומר

ס. ^ו דחוקקין להשלים לא אמרינן, ב"י. וכגון שזרק למעלה בכותל ונחה בחור כל שהוא לא אמרינן כיון דאיכא מקום גדול שיש בו כדי לחוקק בו ד"ט הרי הוא כאילו נח על מקום ד' על ד' קמ"ל דלא אמרינן חוקקין להשלים, ועיין בכה"ח אות ס"ב-ס"ג.

ע. משנה ערובין ל"ב.

פ. ואפי' נותן ערובו באילן פחות מעשרה אף שיש בזה ב' שבותין אם יטול הערוב מן האילן שזה גם מכרמלית וגם משתמש במחובר ג"כ הוי ערוב, מ"ב אות י'.

צ. וערובי תחומין הוי במקום מצוה דאין מערבין אלא לצורך מצוה וכמו בס"י תט"ו, מ"ב אות י"א.

ק. גם במוצאי שבת בבין השמשות לא גזרו.

לאינו יהודי להדליק לו נר, או אם היה טרוד והוצרך לעשר בבין השמשות ^ר.

הגה: כל דבר שאסור לומר לאינו יהודי לעשותו אסור גם לרמוז ^ש לו בשבת לעשותו, אבל מותר לרמוז לו לעשות מלאכה אחר השבת.

הגה: אינו יהודי המביא תבואה בשבת לישראל שחייב לו, והישראל רואה יקנה אותם ממנו אחרי שבת ^ת, דמ"מ האיני יהודי לדעת עצמו עושה ועל דעת למכרם לישראל.

או"ח סימן שמב סעיף א

א. כל הדברים שאסורים מדברי סופרים לא גזרו עליהם בבין השמשות ^א, ובלבד שיהיה שם דבר מצוה או דוחק. כיצד, מותר לעלות לאילן בבין השמשות או לשוט על פני המים כדי להביא לולב או שופר ^ב.

ר. דאינו רק שבות לעשר בזה"ז, או בחו"ל או בפירות דרבנן אף בזמן המקדש. ועיין בכה"ח אות קמ"ט מה שכתב.

ש. ה"ה שאסור לומר לו דבר שיבין מתוך כך לעשות מלאכה.

אבל מותר לומר לו בבית "חושך" והוא יבין ויסיר הפחם מהפתילה.

ת. ומותר גם לומר לו לעשות הגבינות דהוי מלאכתו של הגוי ואינו עדיין של ישראל, ואם הגוי עושה מעצמו אפי' בשל ישראל מותר כיון דאדעתא דנפשיה עביד, כה"ח אות קנ"ג.

א. עירובין ל"ג והמשנה כרבי, וכ"כ בסי' ש"ז סעיף כ"ב, ובסי' ת"ט-ב'. והטעם כתב רש"י בעירובין ל"ב ע"א כיון שבין השמשות הוא ספיקא ושבות דרבנן לא גזרו בו. ומ"מ יש דברים שהגם שאסורים רק מדברי סופרים גזרו עליהם אפי' לצורך מצוה כמ"ש בסי' ת"ט סעיף ג'.

ו. ומה שלא גזרו עליהם בבין השמשות היינו בעדיין לא קיבל עליו השבת אבל אם קיבל עליו שבת אפי' מבעוד יום אסור, כה"ח אות ג'.

גם במקום שנהגו איסור בבין השמשות במקום דחק ומצוה אין להתיר בפניהם.

נשאלים לנדרים בביה"ש אבל לא מפירין דשמא לילה הוא ואינו יכול להפר רק עד שתחשך.

ובמ"א ס"ק א' נסתפק אם גם בביה"ש של מוצאי שבת לא גזרו בו וכתב שיש להחמיר, אך מתוס' בעירובין ל"ד ע"א משמע דגם במו"ש בביה"ש לא גזרו, וכן מוכח מרש"י דף ח' ע"ב, וכ"כ הברכי יוסף בשם הרשב"א, ולפ"ז מותר לומר לא"י בביה"ש של מוצאי שבת להדליק לו נר לצורך מצוה כגון אם חשכה ונמשכה סעודה שלישית עד ביה"ש או צריכים להתפלל באותה שעה ערבית מוקדמת, כה"ח אות ח'.

ובביה"ש אין מעשרין את הודאי אפי' לצורך השבת רק את הדמאי.

ב. וה"ה לצורך אורחים הוי כלצורך מצוה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וכן מוריד מהאילן או מביא מכרמלית העירוב שעשה.
ומטעם זה מותר לומר לעכו"ם בבין השמשות להדליק לו נר בשבת אם
היה טרוד ונחפז.

עין משפט ה. או"ח סימן שמו סעיף א

- א. מן התורה אינו חייב בהוצאה אלא המכניס מר"ה לרה"י או המוציא
מר"ה לרה"ר, וכן המושיט וזורק מאחד לשני^ג, אבל חכמים
אסרו^ד גם מכרמלית לרה"י או לרה"ה או מהם לכרמלית. אבל ממקום
פטור מותר להכניס ולהוציא^ה ממנו לרה"י ולרה"ה ומהם לתוכו.
- ב. העומד ברה"י^ו ומוציא או מכניס או מושיט או זורק לרה"ה דרך
מקום הפטור או להיפך חייב, וכן לא יעמוד^ז אדם על מקום הפטור
ויקח חפץ מידו^ח של אדם שעומד ברה"ה ויתן אותו לידו של מי שעומד
ברה"י או להיפך.
- ג. להחליף מקום חפץ דרך מקום פטור מרשויות דרבנן יש אוסרים^ט,
ויש מתירים.

ג. שבת דף ו' ודף צ"ו, ועיין בסי' שמ"ז ובמ"ב ס"ק ח' לענין מושיט מרה"י לרה"י ורה"ה
באמצע.

ד. שהכרמלית דומה קצת לרה"ה שאין בה מחיצות, ומ"מ לאו ר"ה כיון שאין רבים הולכים
שם ואסרו גם מרה"י לכרמלית ולהיפך שלא יבאו להתיר מכרמלית לרה"ה וחדא גזירה היא,
מ"ב אות ב'.

ה. וכן להושיט ולזרוק.

ו. היינו שהיה עומד והלך והוציא או הכניס או נשאר עומד במקום זורק או הושיט מרה"י
לרה"ה או להיפך חייב דכיון שעשה עקירה ברשות היחיד והנחה ברה"ה או להיפך, ודוקא
שלא עמד במקום פטור דאל"כ פטור דעשה ההנחה במקום פטור, ומ"מ אסור גם כך
מדרבנן. מ"ב אות ה'.

ז. לאו דוקא המילה "וכן" דכאן אין חיוב כיון שהוא בעצמו עומד במקום פטור נעשה
כמו שהניח מעט שם החפץ, אלא רק איסור דרבנן, מ"ב אות ו'.

ח. או מקרקע רשות הרבים לקרקע רה"י.

ט. ס"ל דאין לחלק בין רשויות מן התורה לרשויות מדרבנן והוי גזירה חדא, והי"א ס"ל
דהוי גזירה לגזירה ברשויות דרבנן. וע"פ הכלל דהלכה כויש בתרא דעת מר"ן השו"ע
להתיר ברשויות מדרבנן רק שיש להחמיר לכתחילה לחוש לאוסרים. כה"ח אות י"ז.